

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

12 hónapra	100 L.
6 hónapra	50 L.
3 hónapra	30 L.
1 hónapra	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Erassai-utca) 5. szám

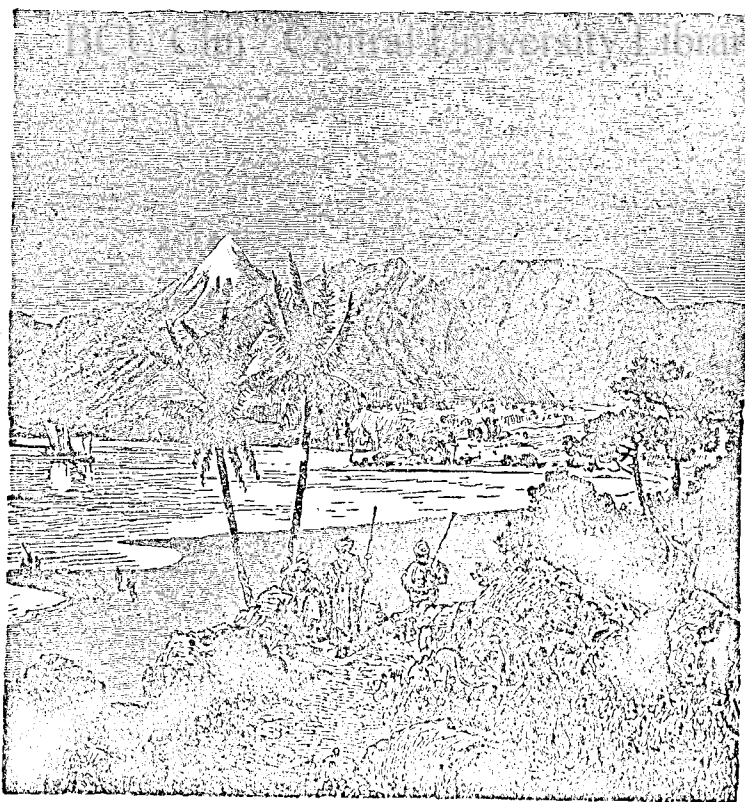
Sziria küzdelme a franciák ellen.

Lapunk már több ízben említett a sziriai felkelésről, mely óta sem csendesedett el. Ellenfeleg, amint az angol sajtó a sziriával szomszédos Palesztinát jelenti, a fölkelést vezető, aránylag kis számban druzi törzsön kívül ország lakosságának nagy részére is kiterjed. A fölkelés a franciák megszállás ellen irányult, mely hat év óta, óta Sziriára rátette a kezét, megértés nélküli kormányzati módszereiről évről évre népszerűtlenebbé válik.

Sziria és Libanon, a háboru előtt Palesztinával együtt egyetemes török tartományt képeztek, a háboru után franciaország protektorátusa alá került. Protektorátus a nemzetközi jog körében körülbelül azt jelenti, hogy ellenőrzés; gyakorlatban annyit jelent, hogy gyarmat. Franciaország ellenőrzi Sziriát természetesen nem a lázadó önzetlenségéből, hanem a katonai nagyhatalom terjedő és gyarmatosító vágya miatt.

régiek. Napoleon, aki Egyiptom mellett Sziriát is megakartta birodalmának szerezni, a keresztes háborut vivő francia királyok által elnyert jogokra és XIV. Lajosra

Palesztinával együvé tartozott egészen az utolsó háborut követő békekötésig, mely elszakította tőle. *Nem maradhatott együtt, mert a győző nagyhatalmak osztottak a zsákmányon.* Palesztina angol protektorátus alá került és Anglia új életre akarja kelteni ott a régi zsidóországot. Mig Sziriát és Libanont a franciák régi vágyának megfelelőleg, a francia ellenőrzés vette kezei alá. Ez ellen az ellenőrzés ellen lázadnak most ez az ország, mely a török fensőbbség alatt is állandóan a függetlenségét sürgette s amely mindig a török birodalom legelőrehaladottabb tartománya volt. Nagy városai, mint *Aleppo* a kisázsiai karaván utak keresztező pontjában, az ősrégi Dámászkusz, a mohamedán tudományosság egyik központja. *Beirut* élénk kikötői forgalmával és két egyetemével, melyek egyikét a

Tengerpart Beirut mellett (Szíria.)

hivatkozott, akire az akkori szultán a szentföld keresztényeinek védelmét ruházta. Mert Sziria Libanonnal a Szentföldhöz tartozott. Ez a föld a biblia földje és

francia katolikus szerzetek, másikat az amerikai missziók tartják fenn, olyan kulturális központok, melyeknek hatása Kisázsia egész területére sugárzik. A Földközi

tengertől egészen be Perzsiáig nagy részben a beiruti francia jezsuiták által nevelt orvosok látják el a közegészségügyi szolgálatot.

Ezek a francia szerzetesek már több emberöltő óta itt tanítanak s az elemi iskoláiktól fel az egyetemig nemcsak a különböző keresztény hitű növendékeiket, hanem a mohamedán és zsidó vallásukat is a legnagyobb odaadással oktatják. Mert Szíria arab lakossága, mely nyelv szerint majdnem teljesen egységes, vallásilag igen sokfelé van tagolva. Körülbelül akkora területen, mint a régi Magyarország, három és fél millió lakosból másfélmillió szunnita mohamedán, egy fél millió más mohamedán szektáknak a hívője (ezek közé tartoznak a most lázadó druziak is) és körülbelül egy és egynegyed millió keresztény. De a keresztények sem egységesek, hanem fel vannak oszolva római katolikusokra, görög egyesültekre, görög nem egyesültekre, örmény katolikusokra, maronitákra és protestánsokra. S az ország lakosságát még kiegészíti körülbelül százezer zsidó.

Ez a vegyes lakosság az utolsó háboruban igen megbizhatatlan módon viselkedett az uralkodó török katonai hatalommal szemben. *Törökország hadseregében a*

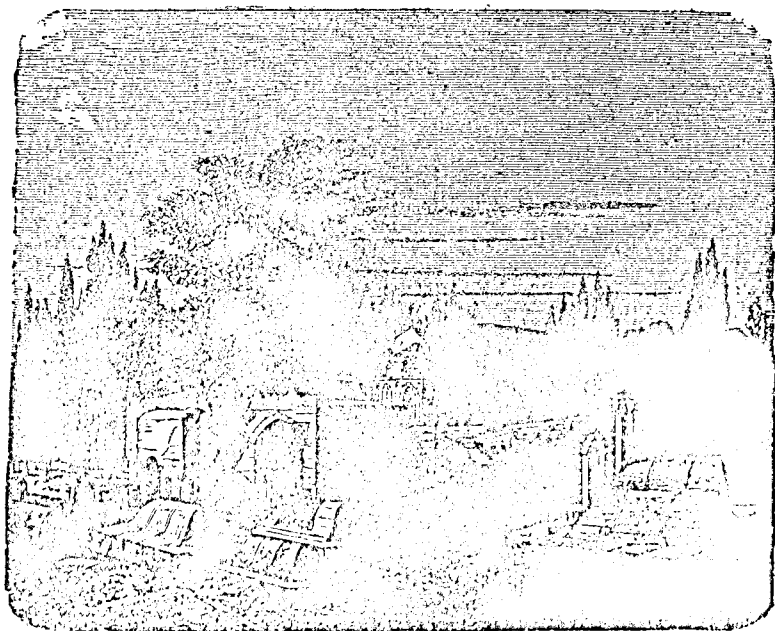
szíriaiak ugyanolyan szerepet játszottak, mint a volt osztrák-magyar monarchia hadseregében a csehek. S az antant győzelmes háboruja után szintén jutalmukat várták, ami szerintük nem lehetett egyéb, mint Szíria függetlensége. *A függetlenség helyett azonban gyarmati megszállás lett az osztályrészük.* Kezdetben angol csapatok szállták meg az országot s a lakosság szívesen fogadta őket, mert felszabadítót látott bennük. Később azonban, mikor látták, hogy Palesztinát elszakítják tőlük és Szíria francia ellenőrzés alá kerül, a hangulat teljesen megváltozott. S mikor az új Palesztinát megalapító angol államférfiu, Balfour lord Palesztina meglátogatása után nemrég Szíriába is átment, Szíria és Libanon lakossága olyan parázs tüntetést rendezett ellene, hogy a nemes lord menekülni volt kénytelen.

Az elégtelenség azonban hosszú ideig csak a felület alatt izzott és most tört ki, mikor Franciaország Sarraïl tábornok személyében egy új kormányzót nevezett ki Szíria élére. Sarraïl nagy reform tervekkel ment az ázsiai országba. Otthon a baloldali politikai pártok tagja volt, melyek a vallásoktatást száműzni akarják az iskolákból. *Elhatározta tehát, hogy Szíriában is a vallástalan isko-*

lát vezeti be és az oktatást kiveszi az általa gyűlölt katolikus szerzetesek és más papok kezéből. Ezt azonban a keleten nem lehet megvalósítani, mert a keleti embernek a vallás mindenekfölött álló dolog. Megindult tehát a vita a kormányzó és a lakosság közt és csakhamar végleg elmérgesedett. A kormányzó tábornok, hogy minden ellenállást lehetetlenné tegyen, egy tollvonással eltörölte az ország önkormányzata számára eddig megtűrt tartományi gyűléseket és felfüggesztette a sajtószabadságot. A helyzet fokról-fokra rosszabbodott, amíg a mohamedán druz törzs nyílt lázadásba ment át. Az elégtelenség azonban nemcsak a lázadó druzokra, hanem az egész lakosságra, szinte valláskülönbség nélkül kiterjed.

A franciáknak nincs sok katonájuk Szíriában. A gyarmati hadseregük különben is Marokkóban van elfoglalva. A druz fölkélok így mindjárt kezdetben komoly sikereket arathattak. Körülzárták Suejda-város francia helyőrségét és több kisebb francia csapatot egészen elfogtak. A franciák tárgyalásokba bocsátkoztak velük, de ugyilátszik sikertelenül, mert a pár hélig lecsillapultnak látszó forrongás most újra teljes erejével fellángolt. Az utolsó hírek szerint a fölkélok megtámadták Damaszkusz városát és sikerült behatolniuk a külvárosokba. A francia tábori csendőrséget is az egész front vonalon visszaszorították. És angol híradások szerint a forrongás áterjedőben van Szíria többi törzseire is.

Hogy az elégtelenség milyen általános, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a Népszövetség legközelebbi genfi ülésére a szíriai tartományok Aleppóban székelő államtanácsa tiltakozást terjesztett be a francia protektorátus további fenntartása ellen. Ez a tiltakozás kifejti, hogy *Szíria teljesen érett a független államéletre és kéri a Népszövetséget, hogy azt mielőbb adja meg neki.* Nem valószínű, hogy a Népszö-

Damaszkusz.

és nek ennek a kérésnek már most eleget tesz. De Szíria földelme állami függetlenségének megszerzéséért napirendre került és többé aligha lehet azt onnan levenni.

Dr. Lakatos Imre.

Kapunyitás előtt.

Még pár nap és megnyílnak a tudás csarnokainak kapui, megkezdődik az új iskolai év. A béke boldog világában is megemlékeztek erről a lapok az új iskolai évvel új reményekkel az aggódó szülői lelkekben. A béke boldogtalan világában az új iskolai évvel új aggodalmak támadnak a reményt vesztett szülői lelkekben. Új aggodalmak, melyek gondolkodásra késztetik nemcsak a szülőket, hanem minden jó érzésű embert, akik minden eszközt megpróbálnak egy halálra elítelt fejlett nyelvi műveltség megmenekítésére. Mert a mi nyelvi műveltségünket halálra, lassu gyötrelmes halálra ítélte az Angheliescu-féle iskolajavaslat, mely most az iskolai év kezdete előtt tömegesen itéli bezárásra, halálra a magyar nyelvű iskolákat. Elnémulnak az iskolába járó gyermekeink ajkán a magyar szavak, a dallamos magyar dalok és a fejlődő, fogékony gyermeki lelket hajlítani akarják, hogy feledje el anyját, nyelvét, melyért ősapáink évezredek élet-halálharcot vívtak és melynek elűzése, elfojtása elleni küzdelmekben legjobbjaink elhulltanak a hosszú harc alatt. Érzitek-e magyar testvérek, hogy az esti szellő az ősök szellemét sodorja felétek és zizegő danájában apáink, anyáink lelke sir, zokog felénk: *Ne engedjétek a mi édes nyelvünket pusztulásra menni* s ha már az iskolákban elhal gyermekeink ajkáról a magyar szó, teljék meg az Istenháza, a templom, hol még szabad magyar nyelven dicsekedni az Urat és zendüljön fel ajkainkon az alázatos Istenet dicsérő zsolozsma, mert míg énekünkől hangos az Úr hajléka, addig nyelvünkön a poklok kapui sem vehetnek diadalt. Ha iskoláinkban a kormány túlfűtött nemzeti politikája fokozatosan beszünteti a magyar nyelven való oktatást, marad még egy erős mentsvárunk: a mi hitünk földi hajléka, a templom.

S hogy ott a templomban erősebben szóljon az ének, nagyobb ereje legyen a mi igazán szép nyelvünknek, az mi hitünk áll magyar véreim. Mert gondolkozunk csak egy kicsit! Ki nekünk a legnagyobb ellenségünk, ha nem mi magunk. A mi nemzeti történelmünk lapjait ha forgatjuk, láthatjuk, hogy nem a török, a tatár, meg a többi ellenségünk ártott nekünk legtöbbet,

hanem a saját fajtánk. A turáni átok, a pártoskodás mint egy csunya fekete jel vonul végig történelmünk lapjain és int, figyelmeztet bennünket, hogy Mohácsot nem a török erő, hanem a magyar pártoskodás tette meg nemzeti nagy létünk nagy temetőjévé. S Magyarországot most sem az ellenei, hanem a saját fiai tették tönkre. A romániai magyarság nyelvi műveltségét sem az iskola bezárató Angheliescu miniszter juttathatja a sir szélére, hanem a mi közönyöségünk és Pató [Pálos] nem-törődőmségünk.

Az évszázados csataterék hantjai alól csontkarok merednek a levegőbe, azoknak a karjai, kik életüket áldozták azért, hogy ma nyelvében éljen a nemzet és intenek, figyelmeztetnek arra, hogy mivel tartozunk nyelvünk érdekében a múltnak és a jövőnek. A jövőnek, mely oly sötétnek tűnik fel a reményt vesztett szülők lelki szemei előtt, pedig még nem vesztett el semmi. De ha elveszítjük hitünket, reményünket, ha tétlenül nézünk a sötétnek látszó jövő elébe, megértünk a lassu elpusztulásra és évszázadok múlva átok között emlegetik majd neveinket.

Fel a szívekkel! Ha az iskolából kivesz lassan a magyar szó, csendüljön fel többszörözött erővel a templomokban és a családban. Bizzunk, higgyünk a jövőben, melyet mi a mi rendíthetetlen hitünkkel és a nyelvünkhöz való göröcsös ragaszkodással szebbé, jobbá varázsolhatunk...

Megnyílnak az iskolák kapui, hol idegennek fogja magát érezni a magyar gyermek és értelmetlenül tekint a más nyelven beszélő tanítójára, ki viszont a gyermek nyelvét nem érti. Így teljesen lehetetlen a mi gyermekeink erkölcsi és lelki nevelése az iskolákban, de nem lehetetlen a szülői hajlékban. A szülőkre hárul most a lelki és erkölcsi nevelés nehéz de szép szerepe, akik a gyermekeik, a fajuk, a nyelvük jövője érdekében kell, hogy új szerepüket örömmel, lelkesen töltsék be.

Itt az új tanév, melynek küszöbén aggodalmas lelkünk minden szeretetével körülöleljük a mi iskolai némaságra ítelt édes gyermekünket, kiket minden fajunkat eltiporni akaró rendelet dacára is, a mi szebb jövőnk virágainak tekinthetünk.

Sz. S.

Molnár és Pintér

műmalma

Cluj-Kolozsvár

ajánlja legjobb örleményeit.

BELPOLITIKA

A kamarai választások után.

A mezőgazdasági kamarai választásokkal kapcsolatosan több kérdező-közdő levelet kaptunk, amelyek nagyobbára az egységes eljárás hiánya miatt panaszkodnak. Ezeknek a panaszkodásoknak első pillantásra mintha volna is alapjuk, hiszen alig volt vármegye, melyben a magyarság egységesen szavazott volna, az egyes vármegyék között pedig egyáltalában nem volt egyöntetűség. Ebből a szerteszakadozást mutatni látszó képből azt a következtetést kívánták levonni egyesek, hogy a Magyar Párt ezáltal nem állott feladata magaslátán, nem adott egységes utasítást a választásoknál követendő magatartásra nézve s ez okozta a magyar szavazatok megoszlását.

Ez a következtetés azonban nem helytálló s ezért nincs alapja a Magyar Párt ellen emelt vádnak sem. Mikor ugyanis a pártvezetőség a választások kérdésével foglalkozott, azt az alapvető feladatot fogadta el, hogy ezt a kérdést politikai kérdésnek tekinteni nem lehet. Ez a felfogása a pártvezetőségnek teljesen helytálló, mert nem lehet helytelenebb dolgot tenni annál, mint belevegyíteni a napi politika elkésredett harcait egy oly tanácsadó testület megválasztásába, melynek feladata csupán mezőgazdasági kérdések megoldása. Ez a feladat nem politikai képességeket kíván, hanem gazdasági szakutadást s így *abba politikát belekeverni nem lehet és nem szabad.*

Ezért a Magyar Párt a választások vezetését az erre elsősorban hivatott magyar gazdasági szervezetekre: az Erdélyi Gazdasági Együletre bízta. Ez azután helyi tagozatait és megbízottait utján mindenütt azt az eljárást követte, mely leginkább megfelelőnek látszott az egyetlen cél biztosítására: a magyarságnak megfelelő képviselőihez való juttatására.

A célban tehát megvolt az egység, s meg lett az eredményben is, mert a magyarság türethető arányú képviselőihez jutott a választások folytán.

Az eljárás módja azért nem volt egységes, mert a viszonyok, az érdekkapcsolatok vidékenként változóak s az eljárás módját ahhoz kell alkalmazni. Épen ezért történt, hogy maguk a román pártok is területenként elérően jártak el. Például a nemzeti párt Hunyad vármegyében a magyarsággal együtt küzdött. Alsófehér vár-

megyében pedig nagyon élesen izgatott a magyarság ellen. A liberálisok Háromszék vármegyében egy táborban voltak a magyarokkal, Csik vármegyében pedig szembe kerültek velünk.

Igy hát az eljárás eltérő voltából semmi kedvezőílen következtetést nem szabad levonni, legkevésbé a Magyar Pártra, mely a választások inézésében részt sem vett.

Nem tudjuk, mikor kerül sor a községi és törvényhatósági választásokra. Ezek megejtése ez év őszére volt tervbe véve, de hír szerint késsőbbre marad.

Ezekkel a sokkal nagyobb jelentőségű választásokkal máris behatóan foglalkozik a pártvezetőség. Az eljárás módját végleg még nem állapították meg. A felfogás azonban az, hogy a községekben a helyi viszonyoknak megfelelően kell a választásokat megejteni. Ugyanigy azokban a törvényhatóságokban is, ahol a magyarság kisebbséget képez. Ott azonban, ahol a magyarság van többségben, egységes magyar program alapján kell történnie a választásnak.

Ime, itt is az elérendő cél az, amely meghatározza a követendő eljárást. *Ez a cél pedig itt is a magyarság képviselétének és részvételének minél teljesebb biztosítása, ami kisebbségi sorsunkban minden téren legfőbb célunk kell, hogy legyen!*

A cél elérését biztosító eljárás meghatározását pedig a Magyar Párttól kell várni. Ha aszerint fog történni a választás, az eljárás különbözősége is csak az egységet fogja bizonyítani.

KÜLFÖLD

Panaszaink a Népszövetség előtt. A Népszövetség most egybegyűlt ülése foglalkozik az erdélyi magyar kisebbség régebben beadott két panaszával: a telepesekével és a magyar egyházak által az oktatástügyi törvény folytán beadott panasszal. A román kormány nagy adatgyűjtést indított meg a két panasz súlyának a lerontására. Duca külügyminiszter, aki a kormányt a Népszövetségnél képviselni fogja, Genfben utazása előtt nagyon bizakodó nyilatkozatot tett az újságírók előtt. Szerinte módja lesz annak kimutatására, hogy a kisebbségi panaszok nem tárgylilagok s adataik nem helytállóak.

Nincs módunkban ellenőrizni azoknak az adatoknak a helyességét, melyekre külügyminiszterünk nyilatkozatát alapítja. Mi csak azt tudjuk, hogy mind a két panaszt való adatok alapján, a legnagyobb körültekintéssel és higgadt tárgyilagossággal állították össze. Ezért

biznunk kell abban, hogy komoly eredményre fognak vezetni.

Olyan hírünk is van, hogy — különösen az iskola-kérdésben — a kormány a tárgyalás elhalasztását fogja kérni, mert „nem készülhetett el kellően a védekezéssel.” Nem tudjuk mennyiben felel meg a valóságnak ez a hír. De egész csendesen kifejezzük azt a véleményünket, hogy védekezés és halasztás helyett sokkal bölcsőbb dolog volna mind e kérdéseket nyugodtan megtárgyalni az erre illetékes magyar szervezetekkel s e tárgyalás alapján rendezni a kérdéseket olyan módon, mely mind a két felet kielégíti.

Különbben a szept. 2-án megtartott zárt tárgyalás után szept. 5-én nyílt tárgyalásra kerülnek az erdélyi kisebbségi panaszok.

Németország a Népszövetségben. Németországnak a biztonsági kérdésben a francia tervezetre adott válaszirata a nagy antantnál s különösen Angolországban igen nagy meglepetést keltett. Németország u. i. hajlandó elfogadni azt az ajánlatot, hogy a kérdés megoldása szakértői bizottság véleménye alapján történjék s ebből a célból kész saját szakértőjét késedelem nélkül Londonba küldeni. Az angol hivatalos nyilatkozatok szerint a németek ezzel az előzékenységgel igen nagy szolgálatot tettek Nyugat-Európa békéjének. Ennek kell tulajdonítanunk az angol, francia és belga külügyminiszterek tanácskozása folytán hozott azt a határozatot, hogy már a Népszövetségnek most folyó tárgyalásai során előterjesztést fognak tenni Németországnak a Népszövetségbe leendő felvétele iránt.

Egészen ellentétes hatást váltott ki Németország magatartása a szovjet kormánynál, mely Németország közeledését nagy bizalmatlansággal tekinti.

Franciaország bajai. A marakkói harctéren elért kezdeti eredmények után a francia előretörés megállott. E szünetelés okául azt hozták föl, hogy a francia-spanyol haderő közös támadásra készül s ennek előkészítése okozza a szünetelést. Közben Abd el Krim támadott a francia front ellen, még pedig a francia támadás megelőzésére. A francia jelentések szerint Abd el Krimnek ez a támadása nem járt eredménnyel, mert a franciák megtartották állásaikat. De ebből a jelentésből is meglehet állapítani, hogy Abd el Krimet még távolról sem lehetlegyőzöttnek tekinteni, sőt számolni kell azzal, hogy még sok bajt fog okozni a francia gyarmati hadseregnek. A harcfronton spanyol szakaszán az Abd el Krim művelettel nagy sikerrel jártak és a spanyoloknak erős veszteséget okoztak.

Sziriában egyre tart a felkelők harca a franciák ellen. A franciák nem tudnak

eredményeket elérni. Ellenkezőleg; állandóan veszteségek érik őket. A hírek szerint a felkelőknek sikerült Damaszkuszt is elfoglalniok. Nagy zavart okozott a francia hadvezetésnek az is, hogy egy Szíriába vitt afrikai ezred megtagadta az engedelmességet, úgy, hogy vissza kellett szállítani.

A távoli Ázsiában is nehézségekkel kell küzdenie a francia gyarmati uralomnak. Hátsó Indiában, Anám gyarmatban nagyon kiélesedett a helyzet a franciák és a gyarmatlakók között s lehet, hogy itt is fegyveres felkelés fog kitörni.

Amint látszik, a gyarmatok népe mindenütt kívánja a független egyéni államéletet.

Ausztria csatlakozása. Bécsben hatalmas népgyűlés volt Ausztriának Németországhoz csatlakozása érdekében. A népgyűlésen résztvett Loebenémet képviselőházi elnök is, aki hatalmas beszédben sürgette a csatlakozást. Határozottan meglehet állapítani, hogy Ausztria lakosságának 80 százaléka a csatlakozás mellett van. Álláspontjukat nagyon megerősíti a Népszövetség jóvátételi bizottságának szakértői véleménye, mely Ausztria gazdasági érdekéből tartja szükségesnek a csatlakozást, mert anélkül Ausztria életképtelen. A nagy antant már nem ellenzi annyira a csatlakozást, mint eddig, sőt Anglia mellette van. Olaszország az, amely a kis antanttal együtt állandóan ellene van a csatlakozásnak. Ugy hisszük azért, hogy e csatlakozás előbb több mégis megfog történni, mert a gazdasági erők nyomásának csaknem lehetetlen ellenállani.

Az új magyar pénz. A szanálás után a magyar valuta annyira megszűlárdult, hogy új állandó pénzegység bevezetéséről tanácskoznak. Háromféle megoldás került szóba. Egyik szerint az egység a mai koronának 20-ezerszerese lenne. A másik az arany koronát vezetné be, a harmadik pedig az angol pénzrendszert, azért, mert a magyar kölcsön is ezen az alapon van kibocsájtva.

Legnagyobb valószínűség szerint az aranykorona lesz az új pénzegység s behozatala után meg fognak szűnni azok az óriási számok, melyek ma riasztják a vásárlókat.

Oroszország visszakapja fekete-tengeri hajóhadát. A Vrangel-féle ellenforradalmi akció leverése óta Oroszország feketetengeri flottája francia őrizetben van. Oroszország több alkalommal kérte a flotta kiadását, de ezt a kérését elutasították. Most jogi szakértő-bizottság vizsgálta meg az oroszok kérését és azt jogosnak találta. Ha a francia külügyminiszter elfogadja ezt a véleményt, akkor Oroszország már az ősz folyamán visszakapja hajóhadát.

TIPIREK

telepesek ügye. Lapunk zárta után
arról, hogy a Népszövetség
panaszára kedvező
hozott. Hétszáz ezer arany frank
lesz köteles a román kormány
földekért megfizetni. Jövő
részletesebben fogunk a
foglalkozni.

Buza és vér a csizmában. Duna-
egy kis falu a Csallóközben, a
mentén. Most egy furcsa eset tartja
Dunatókés népét. Az elmúlt
napján az egyik gazda
buzaföldjére. Künn a határban
egy öreg ember ül. Hosszu ósz
vált volt az aggastyánnak, arca csupa
és jóság, lehetett már száz
éves is. A gazda odamegy az öreg-
emberhez. „Mit csinál itt, bácsika?” A kül-
ső öreg ember egy szót sem válaszol.
A gazda megkérdi tőle, hogy mit keres itt
ezek között. Semmi válasz. Az aratók is
megkérdezik. Az öreg csak néz szelid szem-
mel, de nem felel. Ekkor bevitték az
öreg a faluba. Mikor már sokan voltak
közöttük, megszólalt az öreg szelid hang-
on. „Huzzátok le csizmáimat!” Egy
perces legény megragadja a jobb lá-
ból levő csizmát és lerántja azt. Csak
néhány dűl belőle a buza. Gyönyörű, első
osztályu buza. „Másikat is!” Lerántják
a másik csizmát is. Ebből pedig sűrű
vér folyik. Megrendülnek a körül-
lők. „Mit jelent ez?” — kérdi a tömeg-
vezető. „A jobb csizmában levő sok
buza az idej jó termést jelenti” —
válaszol az ismeretlen öreg ember. „A bal
csizmában levő vér pedig jelenti a közeli
világháborút. A háboru olyan nagy,
hogy véres lesz, hogy abban annyi em-
ber fog esni, hogy nem lesz, aki
megmaradjon az idej jó termés hozadékát.” Az
emberek meghökölve hallgatták ezt
a megáradatot, majd egy szobába csukták
az öreget. Valaki a csendőrségre sietett,
hogy jeljelentse a dolgot. Pár perc múlva,
amikor felnyitották a lezárt szoba ajtaját,
az öreg embernek csak hült helyét ta-
lalták. A csendőrség most széleskörű
vizsgálatba fogott, hogy a titokzatos
embert tisztázza. A dunatókésiek pedig
biznak, hogy öreg ember képében
az Isten látogatta meg őket. Meg-
győződünk, hogy ezt az esetet a Székely-

földön is gyakran hallottuk a nyáron,
Érdekes tünete a mai idők izgatott
hangulatának.

Világbékére készülünk. Sóvárogva
várjuk az örök béke galambjának fel-
reppenését, hisz a háboru borzalmi még
élénken az emlékezetünkben vannak
minden nyomorúságával együtt. Szívünk
megyünk felsikolt a háboruk ellen és a
világ új megváltójaként fogjuk köszö-
niteni azt az embert, aki az öldöklő szer-
számokból a béke boldog és üdvöt hozó
harci szerszámát: ipari és gazdasági esz-
közöket fog készíteni s az örökös béke
csendes derűjét varázsolja erre a sokat
szenvedett, vérrel áztatott világra. Az
államférfiak is a békéről beszélnek, de
egy most kiadott kimutatás szerint minden
állam fegyverkeznek, készülődik egy újabb
borzalmas vérengzésre. Őt európai nagy-
hatalom csak a békekötés óta 331 hadi-
hajót épített és hadseregét tökéletesebb öl-
dőklő szerszámokkal szerelte fel. Hova fog
vezetni ez a nagy harci készülődés, ha nem
egy újabb háborura melynek már csak
a gondolatától is irtóznak. Vajjon mikor
jön el a szereteten felépült béke sovár-
gott ideje?

A magyarok ősei. Érdekes előadást
tartott Budapesten dr. Mody perzsa
tudós a magyarok őseiről. A 42 éves
tanár történelmi adatokkal bizonyította,
hogy a magyarok ősei feltétlenül a hun-
ok voltak, kik két ezer évvel ezelőtt
oly félelmetesek voltak Ázsiában, hogy
a kínaiak hatalmas kőfállal vették körül
az országukat a hunok támadásai miatt.
A kőfal ma is áll és hirdeti a hunok
vitézi erejét.

Jégszekrénybe zárt vendégek.
New York egyik vendéglőjébe beállított
egy négy tagu rablóbanda és előre-
tartott fegyverekkel kényszerítették a
vendéglőst és négy vendéget, hogy buj-
janak be a jégszekrénybe. A megfélé-
lemlített társaság kénytelen volt a rab-
lók parancsát teljesíteni és elhelyezkedett
a jégszekrényben. A rablók rájuk zárták
a jégszekrény ajtaját s a helyiség kifosz-
tásához láttak. Azután nyugodtan el-
táltak. Csak órák múlva fedezték fel
a jégszekrénybe zárt embereket, kiket
félleg megagyva a kórházba szállítottak.

Mennyi gyémánt van a világon?
A belga földrajzi társaság most kiadott
jelentése szerint a világon 38 ezer kiló-
gramm gyémánt van. Legtöbb gyémántot
Délafrikában bányásztak, hol negyven
év óta 30 ezer kilogrammot hoztak

napfényre. A világ gyémántkészletének
mai értéke 38 milliárd aranyfrank.

Gyémántmise. Ritka alkalom hatvan
esztendő szolgálatot ünnepelni, mikor
a hatvan esztendő az ő sok bajával,
kevés örömeivel egy emberöltőt jelent.
Kevés ember jut el idáig s akik el is
jutnak, megrokkanni tekintenek vissza a
multba. Életerő, vidámság hatvan évi
szolgálat után keveseknek jut osztály-
részül. E kevesek közé tartozik P. Sala-
mon Albert egyszerű szamosújvári szer-
zetes, ki áldozópapságának hatvanadik
évfordulóját ünnepelte az elmúlt napok-
ban fiatalos kedvben, jó egészségben. A
jubiláris szentmisét az ünnepelelt celebrálta,
melyen a barátok, tisztelők, volt tanít-
ványok serege vett részt. A szentbeszédet
P. Csizsér Elek „Salamon bácsi”
egykori tanítványa, brassói házfőnök mon-
dotta az ő egyszerű kedvességével. Mise
után az üdvözlők tábora kereste fel az
ünnepeleltet, ki meghatva mondott köszö-
netet a tiszta szívből jövő jókívánságo-
kért. Az üdvözlők között ott láthattuk
Manut, Szamosújvár képviselőjét is, ki
megköszönte P. Salamon Albertnek azt
a sok jó tanácsot, melyeket eddig ka-
pott tőle s melyeknek mindig hasznát
vette.

**Meddig bírja az ember alvás nél-
kül?** Az Északamerikában lévő Was-
hington egyetem tanárai érdekes kísér-
letet folytattak arra vonatkozólag, hogy
mennyi ideig lehet alvás nélkül élni.
Két diák már 85 óráig, tehát három és
fél napig teljes szellemi és testi frissesség-
ben kibirta a nem alvást.

Megerőltető napi munka után
csodásan üdít és frissít a valódi DIANA
SÓSBORSZESZ-szel való bedörzsölés.

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági
gép, eke, borona és alkatrész
raktár, vadásztöltények.

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű
bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésszövetet.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) 4.

ZEUS

Művelődési mozgalmak.

Eredményes beszámoló. Magyaró községben és reform. egyházban régóta öntudatos egyházi missziói munka folyik. 1920. nov. hóban alakult meg a ref. egyház kebelében a vegyes dalkar és 1921. jan. hóban a férfiak az ifjusági egyesülettel kapcsolatosan. — Minden évben Karácsonykor előadunk egy *Bethlehemes* játékot. Tanultunk eddig vagy 22 négyzólamu éneket, melyekkel ugy templomban, mint temetésen, valamint hangversenyen szerepeltünk. 1922. husvétkor és karácsonykor előadásokat rendeztünk. — 1923. nyarán a görögnyelvi református egyházmegye Tanítóegyesülete Magyaróron tartott közgyűlése alkalmával a tanítói dalkarral együtt szerepeltünk a műsor rendjén. 1924. január 1-én egy szép diszes emlékkövet emelt a dalkar Kocsis János gondnok és dalkari alelnök indítványára a harctéren elhalt hősök emlékére. 77 név van rajta. A háboru ellen hatalmasabb vádbeszéd még nem hangzott el, mint annak a 77 hősi halottnak a hozzátartozói és az ezernyi gyülekezet könnye és hangos jajszava. Akkor temettük el őket végkép. Azóta is odajárnak az özvegyek, árvák, szülők kisírni magukat. Ifjuságunk 1925. hushagyóján adta elő Gárdonyi örökszép darabját, „A bor-“t szép sikerrel. A darabot Schrambeck Laura tanítónő rendezte. A többi tanítók szerepeltek benne; a Baracs és Kátsa szerepében. Háromszor kellett előadnunk s az utolsó előadásán voltak a legtöbben. Tiszta jövedelme az új harang beszerzésére ment.

A dalkar tagjai 1925. április 12. és 13. án előadták a sokszor előadott örökifju népszínművet, a „Falurosszá“-t. Sente Lajos tanító rendezte, az énekeket a dalkar karmestere Técsy Sándor tanító tanította és dirigálta. Nagy közönség nézte végig mindkét este — még a szomszéd községekből is — s lelkünk megfürdött a szép magyar beszédben és énekekben. Igazán elismerésre méltó a dalkar tagjainak soha fáradtságot nem ismerő buzgalma, igyekvése, amellyel mindig dolgoznak és — soha el nem fáradnak. Az Isten áldja meg őket példaadásukért, önzetlen munkájukért. Ideiktajuk a szereplőket: Szász Gáspár Józ., Szász Mihály Istv., Csibi Jánosné, Kocsis Jánosné, Papp Gergelyné, Kocsis János Andr., Zsigmond György, Szász Gáspárné, Palkó Andrásné, Kristóf

Gáspárné, Vajda Andrásné, Csibi János, Vajda József Samu, Vajda András Ján., Vajda Ferenc Ján., Zsigmond András Ján., Ördög János Istv., Sente Lajos tanító Palkó András, Zsigmond Ferenc és István a Ferencé, Fodor Ferenc és Zsigmond Györgyné. — 1925. június 28-án pedig harangszentelési ünnepe volt Magyarónak. Az 553 kg-os új harang 110 ezer leibe került s ezt az összeget az egyházközség közönsége adta össze. Megemlítjük az adományozók közül Éltető József holtmarosi földbirtokos urat, aki 10000 leivel jött segítségünkre s a dalkart, amely 5000 lelt adott a harangra. Itt van a harangunk s szól... szólja az Isten dicsőségét. Délután és este a híres magyarói varrottas kiállítás volt megtekinthető, később a „Falurosszá“-t adták elő a dalárdisták. *Técsy Sándor* ref. ig. tanító.

Vallásos ünnepély Aranyosrákoson. Kedves és meleg hangulatu ünnepséget rendeztek az Aranyos környéki unitáriusok e hó 12-én Aranyosrákoson, ebben a szorgalmas népi kis faluban. Már kora reggel és délelőtt vasuton, kocsikon, szekereken érkeztek a vendégek a környékbeli falvakból. Délelőtt rendes istentisztelet volt, délután pedig vallásos ünnepélyt rendeztek a kicsiny, de szép és gondal tartott unitárius templomban. A vallásos ünnep műsorán szerepeltek: Csongvai Lajos theologus, aki imát mondott, Tóth Béla énekelt, Kőváry Jakab verseket szavalt, Gombási János unit. lelkész szólót énekelt Pataki András lelkész orgonakiséréte mellett, Pető István szavalt, Árkosi Tamás lelkész pedig lelkes beszéddel buzdította a nagy számban összegyűlt híveket. Kolozsvárról S. Nagy László író vett részt az ünnepélyen, aki egy ez alkalomra írt történelmi novellájával örök emléket hagyott az aranyoskörtényéki magyarok szívében. Este bál volt, vidám hangulattal, ropogós táncokkal. Az ünnepély rendezéséért Pataki András várfalvi és Gombási János rákosi lelkészeket illeti dicséret, akik a jövedelmet a theologiai ifjak tanulmányi alapja javára fordítják.

Abrudbánya ünnepe. A mult hónap utolsó vasárnapján örök emlékezetességu ünnepséget rendeztek Abrudbányán ebben a meleg szívu kis bányavároban a kolozsvári unitárius theologiatanárai és ifjai abból az alkalomból, hogy a tanév véget ért. Abrudbánya magyarsága felekezeti különbség nélkül szíves szeretettel fogadta vendégeit s minden alkalmat felhasználtak arra, hogy

ezt az ünnepet az egész abrudi magyarság ünnepélyévé avassák. Ami sikerült is. Délelőtt az „Egy Isten“ templomába folyt le az ünnepség első része. Imát mondott Lőrinczy Géza theologus, a szent beszédet pedig Dr. Kiss Elek dékán tartotta, aki kegyeletesen szölte bele az abrudi magyarság historiai sorsát s angliai utjának emlékeit prédikációjába. A theologiatanára Utó Lajos karnagy vezetésével szépen szerepelt. Délután 6 órára aztán ujra megteltek a templompadsorai, hogy részesei legyenek a nívós szép műsor élvezésének. Kádár L. imáje vezette be a templomi ünnepet, majd Reich Erzsike szavalt, Ürmösi Gábor kántor-tanító szólót énekelt Veres Erzsike urhölgy orgona-kisérete mellett. Varga Béla theologiai tanár érdekes, mély tartalmu beszéddel áhíttatos magyarságba emelte a templom közönségét. Lőrinczy Géza és Török Elek theologusok szavaltak. S. Nagy László az „Aranyos mesél“ címen élvezetes, szépen megírt novellát olvasott fel az Aranyos és a Detonáta mondaköréből, majd Fazakas Béla lelkész tartott lelkes záró beszédet. Este bál volt a kioszkban magyar és román intelligencia közörszövetelével s egymáshoz simuló lelkes megértésével. — Másnap a Detonátához rándultak ki a vendégek. Abrudbányára érkezés előtt a verespataki aranybányatekintették meg, ahol Raffay bányaafőnökácsos ismertette az arany bányászatot. Az ünnepség rendezéséért e helyen is dicsérettel kell szólani Veres gondnokról, Nemes egyh. pénztárosról, Fazakas lelkészről, Dr. Veres közjegyzőről és Pataki András várfalvi unit. lelkészről.

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából,
malomhevedereket,
transporthevedereket s mindentéle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamas (Galamb-u.) 14.

Simonfy István

mezőgazdasági géppár, vas- és rézöntőde
Cluj—Kolozsvár, Str. Avram Jancu (volt Petőfi-utca) 60. szám. — Telefon: 85.

Több mint 50 éve fennáll: készlt és raktáron tart földmívelési eszközöket: különböző fajtájú ekéket, taligákat, vasboronákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és szőlő kavagó gépeket, teljes malom és olajgyári berendezéseket és azok alkatrészeit. Különböző közlömű tengelyeket, gyűrűs kenésli csapágyakat, szíjkerekeket és 5 HP benzinelmozós jávlt szakszerűen garancia mellett gőz, benzín, szilvógáz és nyersolajmotorokat. Öntvényből és rézből mindenféle gépreszeket és más öntvényeket ócska mintá u an vagy rajz szerint. **Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál.**

Braila (Regátban) buza 850—885, árpa 510—550, zab 540—545, kukorica 630—635, rozs, 635—640, köles 545—560, vadrepce 600, kab 700—760, széna 160—260 lei métermázsaként.

Állatár.

Tövisvásárra főlhajtottak 3500 drb. ot a kereslet élénk volt. Fizettek jármű-ökörért 19—20 leit, exportáruért 18—22 leit, vágóökökért 15—16 leit kgr.-ként élősúlyban.

Kiskapuson jobb minőségű áruban nagy felhajtás volt, a kereslet azonban gyenge. Csak exportökröt kerestek, melyért 20—24 leit fizettek.

HARANG ÉS FÉMÖNTÖDE SCHIEB

Sibiu, Vasut-utca 15. sz.

szállít lemplomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. — Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Kérjen külön ajánlatokat.
Figyeljen jól a fenti címre.

A Zsoldos-tanintézet

Magyarország legrégebb, legismertebb és legnagyobb középiskolai előkészítő tanintézete. Tanulmányaikban elmaradt tanulók rövid idő alatt pótolhatják mulasztásaikat a Zsoldos-tanintézet révén. Egy év leforgása alatt négy osztályból is vizsgázhatnak az intézet tanítványai állami közép iskolákban. A Zsoldos tanintézet tanítványainak sikeres vizsgájáért teljes anyagi felelősséget vállal. Levélbeli kérdézősködéskészítéssel ad felvilágosítást szíveségből az

„Erdélyi Élet”
kiadóhivatala Arad.

Szövetkezeti élet.

Hitelszövetkezetet!

Örömmel üdvözljük a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségét, abból az alkalomból, hogy a „Magyar Nép”-ben sorozatosan cikkeket közöl gazdaságunk tájékoztatása, segítése, megóvása és megvédése céljából és szakértő felvilágosításokban hívja fel a figyelmet új Hitelszövetkezetek alakítása, a régiékné fellendítése végett.

A Hitelszövetkezeteknek 1918. év előtti eredményes és hasznos munkássága még sokak előtt élénk emlékezetben lehet és van. De a jelen időkben gazdáink részére csaknem életszükséglet, ha gazdasági berendezkedésében, felszerelésében, utánpótlásában, állatállományának felszaporításában, feljavításában és mindezek után anyagiakban való megalapozásában a régi békebeli állapotát megközelíteni, esileg elérni akarja.

A hitelszövetkezet az, mely mindehhez neki hitelt nyújt akkor és abban az időben, mikor a gazdának épen arra szüksége van, minden nehézkesebb eljárás és idővesztés nélkül otthon a saját, esetleg a szomszéd faluban; nem is beszélve arról, hogy a magánintézetekkel szemben kamatnyeresége is van. Törlesztés, lejárat mind olyan időre helyeztetnek a Hitelszövetkezetek által, hogy ne keljen mindezekért a gazdának egy munkanapot elveszitenie.

A hitelszövetkezetek a gazdától bármilyen kis betéteket, akármilyen részletekben elfogadnak és állandó jelleggel legmagasabban kamatoztatnak és visszafizetések is azonnal és gyorsan teljesítetnek. Ezzel meg van adva a mód arra, hogy saját magamat, gyermekemet, hozzám tartozóimat a takarékosság elvére gyakorlatilag is szoktassam. Gazdatársaim, nemcsak 10.000 Leien felüli összeget lehet betenni és csak az számít pénznek; takarékbetét a minden 5—10—100 és 1000 Lei is, ha az rendszeres és minél gyakrabban ismétlődik.

A hitelszövetkezetek részvényei legtöbb helyen 50 Leiben vannak megállapítva. Hát ez igazán oly csekély összeg (megfelel körülbelül a békebeli 5 forintnak), hogy legalább egy részvénye minden, a legszegényebb gazdának is lehetne, figyelembevéve, hogy ezt az 50 Leit esileg 10 egyenlő részletben is befizetheti. Részvényére osztalékot is kap, tehát nem hiába tagja a Hitelszövetkezetnek az ő részvényeivel, míg a ládafiában az 50 Lei — ha

liz évig rajta ülök is — bizony nem szaporodik.

Es még egyet a részvényekről; ha szüksége van valakinek erre a befizetés 50 Leire, felmondja a részvényét és a Hitelszövetkezet azt kívánságára az alapszabályok értelmében visszafizeti.

Ha magunk akarunk segíteni magunkon, aminthogy mástól segítséget nem várhatunk, csak úgy tehetjük, ha mindnyájan kivétel nélkül összeállunk a hitelszövetkezetekbe tömörülünk. Mindaddig a hitelszövetkezetek eredményes munkát nem végezhetnek, míg annak minden gaada nem tagja a hitelszövetkezet kerületében.

Egyesülésben az erő. Hitelszövetkezet erős csak akkor lehet és eredményes munkát csak akkor végezhet, ha mindannyian összeállunk és a sok kicsi sokra gyűlt elve alapján mindannyian összeadunk részvényekben és sok apró betétekben az alapot, hogy segíthessünk hitelre szoruló gazdatársunkon.

Hitelszövetkezet is csak akkor nyújthat előnyös és olcsó kölcsönt tagjainak, ha saját anyagi erejéből nyújthat segítséget. Ezért üdvözljük örömmel a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségét, hogy programjával tüzte ki a tájékoztatást és fejtegetését a Hitelszövetkezetek szükségességének.

Lőrinczi Dénes
az „Erdélyi Hitelszövetkezetek”
ügyvezető igazgatója.

Mi az előrelátás?

Az f.....i szövetkezet fuvarosa 35 km-nyi utat tesz meg míg Marosvásárhelyre, a transitóhoz beér. Éjjel indul, délelőtti rakódik és öreg este ér haza. Legutóbb az elinduláskor szép, derűs idő volt. A fuvaros — pirosképű, őszes bajuszu, okos öreg magyar — a jó idő ellenére feldobta a vízmentes ponyvát, s a zsákokat a kocsira. Sóért és lisztért jöttek be.

Amikor megkezdik a felpakolást, sűrű cseppekben esik az eső. Beszélgetünk. Az öreg elégedetten feszíti ki „viharlan” ponyvát a kocsii fölé. Az eső pedig tovább esik. A szomszéd szövetkezet szintén rakódik s egy láda gyufát tesz a kocsiba. A láda lassan kezd már beázni. Raktárnokunk látja ezt és zsákokat kölcsönöz, amelyekkel a gyufás ládát befedi.

Azt kérdezzük: miért nem tudja egyik szövetkezet megcsinálni azt, amit a másik? Valószínű, hogy mindkét szövetkezetet ügyvezetője és boltkezelője egyforma üzletember. Csak ép egyben van köztük különbség: az előrelátásban.

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regela Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhel be.

IPARI ROVAT

A mezőgazdasági ipar és a föld-reform.

A földreform, mely sok nagy birtokot apró birtokká morzsolta szét, hatással van nemcsak a mezőgazdaságra, hanem a mezőgazdasági iparra is. Nem szükséges rámutatnunk arra, hogy a nagybirtokon jól berendezett iparműhelyek is voltak, mert sokkal előnyösebb volt a nagybirtokosra a mindig kéznél levő házi ipari műhely, mint a sokszor több órányira levő falvak kis iparosságának műhelye. Magától értetődik, hogy a földreform végrehajtása után az uradalmi iparműhelyek feloszlottak, a berendezéseket a feloszlott uradalom tulajdonosai vagy eladták, vagy pedig elszállították, az ipari munkásokat pedig szélnek eresztették. Sok száz uradalmi kisiparos került így máról-holnapra az utcára, áldva a földreformot, mely pár nap alatt munkanélkülivé tette őket. Nagyon kevés uradalmi ipari munkás tudott a falvakban elhelyezkedni, hiszen a falvak is nyüzsögnek a sok kisiparosoktól, akik csak úgy tudják megélhetésüket biztosítani, hogy földmunkákat is végeznek. A legtöbbben nap-számos munkára kényszerültek és iparukat csak mint alkalmi munkások folytatják. A tanult falusi kisiparosságnak erős vetélytársa maga a falusi lakosság is, amely bognár, asztalos, cipész, kovácsmunkák házilag elvégezhető munkáit saját maga csinálja meg.

A földreform a mezőgazdasági kisiparosságot is sújtotta, de nem annyira, mint a mezőgazdasági nagyipart, melynek fejlődését teljesen megbénítja. Tudjuk jól, hogy a nagybirtokok több száz holdon cukorrépat termeltek, melynek termését évekre lekötötték a cukorgyárak. S most a feloszlott uradalom törpe birtokain az új gazda a legjobb akarat mellett sem termelhet cukorrépat, mert a földje olyan kicsiny, hogy a kenyérnek és takarmánynak valót is szűkösen adja ki. Így a cukorgyárak termelő talaj nélkül maradtak, vagy legalább is elvesztették termelő földjük nagyrészét. A gyengébb cukortermelés átkát, kárát nemcsak a fogyasztó fogja megérezni a behozott drágább külföldi cukor által, de megérzi az életfeltételeiben veszélyeztetett mezőgazdasági iparosság is.

A kendertermő földek kisajátítása is szomorú eredményre fog vezetni, becsuknak a kendergyárak és több száz mezőgazdasági iparral foglalkozó munkás kenyér nélkül marad. Vajon mit fognak csinálni, mikor annyi amugy is a munkanélküliek száma? Vagy talán a kormány nekik is juttat a földekből? nehezen hisszük.

A mezőgazdasági ipar sorsa és jövője szorosan együtt jár a mezőgazdaság jövőjével és fejlődésével. S ha a kormány az egyik kezével áld, ne sújtsa a másikkal. Ha földhöz juttatja a földnélküli földműveseket, ne tegye földönfutóvá a mezőgazdasági ipari munkásokat. A kormánynak egyformán gyermeke a földművelő és a mezőgazdasági kisiparos, gondoskodjon hát mindkettőjükéről atyailag.

Sz. S.

Egységes csizmaárak Kolozsváron. A kolozsvári csizmadiák társulata elhatározta, hogy szeptember elsejétől kezdve a tagjai egységes áron árulják és készítik a csizmákat. A legdrágább férfi boxcsizma 1400 lei, míg a legolcsóbb 700 lei. Az egységes ár az összes csizmadiákra kötelező a társulatból való kizárás terhe mellett.

Az iparkamarai választások szeptember közepén lesznek, melyre a választójogosultak összeírását már befejezték. A legtöbb helyen a magyar és román választók közös listát készítettek, melyen egyforma arányban szerepelnek a magyar és a román jelöltek. Érdekes, hogy a munkások nem akarnak résztvenni az iparkamarai választásokon, mert a munkakamarákról szóló törvény még nincsen szentesítve és így a választók összeírása és a választás megtartása teljesen jogtalan.

Bőrpia. A belföldi készbőr piacon egyelőre még nincsen nagyobb változás. A bőrök árányzata igen szilárd és valószínűleg rövidesen emelkedni fog. Az árak ugyanazok, mint amelyeket legutóbb közöltünk.

Fapiac. A belföldi fapiacon a kereslet mindenféle fűszeráruban sokkal jobb, mint eddig. A legjobb vevők közé tartozik a falu, hol ugylátszik az építkezés megindult. Az árányzat szilárd. Árak 24 milliméteres alapon építő anyag 1200—1600 lej minőség szerint, asztalosáru 2200, zárlec és lécz 1600, faragott fa 1650 lej köbméterenként a feladó állomásról.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. szeptember 7.

2 dollár	=	202—75	L.
1 font sterling	=	990—	"
1 svájci frank	=	39—40	"
1 francia frank	=	9.65—	"
1 lra	=	8.15—	"
1 aranymárka	=	48.50—	"
1 cseh korona	=	6.02—	"
1 dinár	=	3.60	"
1 osztrák shilling	=	28.35—	"
350 magyar kor.	=	1—	"

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Nézzük az eredményt. Mit takarított a szövételkezet, amelyik sóját és a félnapos kocsiuton a beázás-megvédte? A szövételkezet: pár ezer amit nem kellett „leírni“. A boltkezelő: igen sok munkát, a vevők kedatlenségét és azt a szemrehá-tást, hogy a sót vízzel leöntötték. Az ügyvezető: néhány könyvelési tételt. A vevők: kilónkint pár lejt, mert a világban más bolt nincs s a kár egy részét a szövételkezet a vevőkre lenne köteles áthárítani.

Mit kapott ezzel szemben a másik szövételkezet boltkezelője és ügyvezetője? Kedves gyufa miatt a háziasszonyok. Ezt nem tudjuk, csak sejtjük. Mit kaptak? Egy csomó vevőt, kik gyu-lt jó ideig nem mennek a szövételkezetbe. Talán másért sem. Néhány lej haszon és jutalék ment vedőbe s az üzlet tekintélye romlott. Tanulság: Ha a fuvarost elküldjük a tengerre: gondolkozunk és legyünk elhatározottak. Hosszabb kocsiutnál ne hagyjuk soha a vízmentes ponyva. és a gyakorlati üzemvezetéshez tar-toznak!

A romániai szövételkezetekről. A romániai szövételkezetet 1870-ben alapította Aurelian kiváló román mezőgazdász és politikus. Az első városban megnyitott szövételkezettel hamar le is zárult egy ideig a regát-kezes szövételkezeti mozgalom, mert az uradalmi politikai viszonyok miatt a szövételkezeteket nem ismerték el törvényi-szerűen. A szövételkezeteket 1886-ban fektették törvényes alapokra, mely időtől kezdve azután nagyobb lendületet vett a szövételkezeti mozgalom. Most különösen a falvakban szaporodnak napról-napra a fogyasztási és értékesítő szövételkezetek, melyek jelentős erkölcsi és gazdasági sikereket érnek el.

A cséplőgép szakcsoporthoz alapított nagyzeréndi hitelszövetkezet oly alapot, hogy a vételárat előlegezte, melyet 2000 leus tüzletrészek jegyzé-vel biztosította. A gép elsősorban a faluknál csépel olyan kevés vám mellett, hogy csak az üzemi kiadásokat fedezi. Ezen a szövételkezeti tagoknál csépel használatján megállapított sorrend-és a haszon a szakcsoporthoz illeti, bizonyos részesedést kap a hitel-szövetkezet is.

LEGIZLÉSESEBB NYOM-
TATVÁNYOK A „MINERVA“
NYOMDAI MŰINTÉ-
NYÉBEN KÉSZÜLNEK. 10
CLUJ, STR. BARON L. POP. 5.

MULATTATÓ

Népdalok.

Vélettem violát.

Andante Férjekam alk. Gyertyánffyestván

Vé - tet - tem vi - o - lát,

Vá - rom ke - ke - le - set

Az én e de semnek

várom ér - ke - ze - set

Az én e de semnek

várom ér - ke - ze - set

Kikelt a viola, de nem az a teljes,
Eljött, akit vártam, de nem az a kedves.
Eljött, akit vártam, de nem az a kedves.

Hulljatok levelek, rejtsetek el engem.
Mert az én édesem mást szeret, nem engem.
Mert az én édesem mást szeret, nem engem.

Vékony heja van a piros almának.

Férjekam alk. Hálóty Gyula

Vé - kony he - ja van a pi - ros al - má - nak

Mert nincs nekem oly sze - re - tőm, mint másnak.

Hogyha vol - na oly sze - re - tőm, mint másnak,

Nem vol - na oly nagy bü - ja e vi - lág - nak.

Zúg-búg a szél, kergeti a felleget.
Te csaltál meg nem én rózsám tégedet
Mint a szélvész kitépi a rózsafát.
Úgy rablád el az én szívem nyugalmát.

Daru Péter.

Szomoru kis ember volt a Daru Péter; szomoru volt, mint a mestersége. Sirásó volt egy kis faluban. S mert egy kis falu nem ad annyi halottat, amiből egy család, még ha oly kis család is, mint teszem azt, a Daru Péteré, ember ségesen megélhetne, a sirásáson kívül az ácsmesterséget is folytatta. Jobban mondvá ez volt az ő főfoglalkozása. A sirásás csak egy kénytelen-kelletlen szakadt a nyakába.

Ugy esett a dolog, hogy meghalt a sirásó, aki Daru Péternek tőszomszédja s szögről-végről atyafia volt s nem akadt hirtelen a faluban ember, aki a sirt az öreg sirásónak megásta volna. Daru Péter, aki az ácsbárd mellett a kapát-kaszát is ügyesen forgatta, olyan akkurátus sirt rögtönzött az ő szomszédos atyafiának, hogy láttára a falu öreg plébánosa, aki már sok sirgődröt látott életében, a kis Daru Pétert temetés után még ott a helyszínen megtette a falu hivatalos sirásójának. Eleinte ugyan szabadkozott a kis ember, félt ezt a szomoru mesterséget vállalni, de mikor

a komája is közbeszólt, aki hivatalos sirásó volt, mert a falu harangozója volt, mégis csak elvállalta. Így lett Daru Péter sirásó.

Ettől az időtől kezdve még esendő sebb, szomorubb lett a Péter. Nagyon lelkiismeretesen vette a mesterségét, úgy látszott, mintha az a mélyszomorúság és bánat, ami egy halottat sirjába kísért, a Daru Péter lelkére szállott volna.

Egy decemberi délután, mikor mondani szokták, „ahol a reggel az este”, korán besötétedett s Daru Péter egyedül maradt házórzőnek lakásában a nagy sötétséggel. Az ő szonya tíz éves lánykájával a felment látogatába.

Igy téli időben kevés dolga az ácsmesterségben is, meg a sirásó körül is. Aki hálódó volt, az elment ősszel a hulló falevéllal; az az egy heptikás pedig, akit nem csipelt az ősz dere az élet fájáról, az kibírt tavaszi hóolvadásig.

Hogy így magába maradt a sirásó s ott üldögélt a tűzhely felőli koló fénye mellett pipázgva, az elgondolkozott az életről, a halálról.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: F. J. Margitta 100, id. K. S. Aranyospolyán 100, Sz. Gy. J-ne Datk 160, Ö. L. Érolasz 100, R. J. Sepsiszentgyörgy 280, Dr. S. A. Gyulaféhérvár 268, Cs. Gy. Temesvár 50 (rendben 1926 III. 15), W. B. Buzásbesenyő 200 (T. J. és Sz. S. részére elkönyvelve), K. L. Bihar-diószeg 1230, G. M. Margitta 318, K. J. Lupény 250, S. D. Oláhszentgyörgy 280, Hangya Székelyvárság 450, T. B. Domahida 350, P. G. Patakfalva 600, M. F. Ditró 400, V. S. Kerelőszentpál 540, Dr. D. I. Kézdivásárhely 2074, K. M. Mezőterem 1752, K. K. Kálmánd 1300, S. M. Nagybánya 150, H. J. Szilágysomlyó 194, K. S. Ujszékely 235, R. J. Székelypálfalva 150 (90+60), M. Gy. Kozárvár 160 (rendben 1925. XII. 31).

Ingyen kapja meg idei naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez!

Apróhirdetések.

Mael Ferenc Putifárné című regénye előfizetőink részére 40 L. árban megrendelhető a Magyar Nép kiadóhivatalában a pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett.

Három HP. benzin motor teljes felszereléssel eladó, azonnal átvehető, kitűnően működik, jelenleg üzemben van. *Cím: Alizer Ferenc Cojocna—Kolozs.*

Szülőintéző vizsgázott gazdatiszt, egy tagu családdal, szülő és mezőgazdaság vezetésére bármikori belépésre ajánlkozik. Ajánlatokat józan „Szorgalmas” jellgére a kiadóba kérünk.

Mindenes gazdasszonyt keresek, ki inkább állandó, családias elhelyezkedést, mint nagy fizetést óhajt. *Vadu Crișulul—Rév. Hollósné.*

Tanév kezdetén nagyon fontos a jó könyvek megválasztása. E kérdés helyes megoldása ma különös fontosságú, mert hiszen tudjuk, hogy minden kis mulasztásnak súlyos következményei szoktak lenni. Ép azért minden iskola előljárósága jól fontolja meg, hogy mily könyvekből tanít. Az alább megjelölt könyvek a pedagógia elveinek teljesen megfelelnek, valamennyit approbálta a minisztérium és használatukat az egyházi főhatóságok is ajánlják. A magunk részéről mi is javasoljuk, hogy a m. t. tanítótestületek e könyveket vezessék be iskoláikba.

Elemi iskolai tankönyvek jegyzéke.

Fejes—Felméry—Dócziné: Új Ábécé. A jelképes irvoalvasó és fonomimikai módszereket egyesítő ábécé és olvasókönyv az elemi népiskolák számára. (Eng. 1332—1925. cons. perm. sz. a.) — — — — — 18'—
Fejes—Felméry—Dócziné: Vezérkönyv az új ábécéhez — — — — — 5'—
Péter—Tóth—Mezei: Olvasókönyv a II. oszt. számára. (Eng. 1432—1925. cons. perm. sz. a.) — — — — — 18'—

Péter—Tóth—Mezei: Magyar olvasókönyv a magyar nyelvű népiskolák III. oszt. számára. Az új tanítási terv alapján átdolgozta: Dr. Mezei Mihály. (Eng. 1332—925. cons. perm. sz. a.) — — — — — 22'—

Péter—Tóth—Mezei: Magyar olvasókönyv a magyar nyelvű népiskolák IV. oszt. számára. Az új tanítási terv alapján átdolgozta: Dr. Mezei Mihály. (Eng. 1432—925. cons. perm. sz. a.) — — — — — 22'—

Dr. Billinszky Lajos: Magyar nyelvkönyv az elemi iskolák IV. osztálya számára. (Eng. 25759/924.) — 16'—

Kováts János: Román nyelvgyakorló I. rész. II. kiadás. (Eng. 1445—825. cons. perm.) — — — — — 20'—

Kováts János: Román nyelvgyakorló II. rész. (Eng. 67810/924.) — 20'—

Kováts János: Történelem a IV—V—VI. oszt. számára román nyelven. (Eng. 66526—925. sz. alatt. Sajtó alatt.) — — — — — —'—

Dr. Dávid György: Román olvasókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. sz. (Eng. alatt) —'—

Brósz Ilona: Természetudomány körébe eső tárgyak tankönyve III—IV. o. számára. (Eng. 121587—925. sz. a. Sajtó alatt.) — — — — — 18'—

Patakfalvy Zsigmond: Szemléltető szám-tan az elemi iskolák I. oszt. számára. (Eng. 1433—925.) — — — — — 10'—

Torday Lajos: Számolókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák II. o. sz. (Eng. 28549—922) — — — — — 14'—

Torday Lajos: Számolókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák III. o. számára. (Eng. 27795—922.) 14'—

Torday Lajos: Számolókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (Eng. alatt.) — — — — — —'—

Itt említjük meg, hogy a régi iskolai nyomtatványok nem használhatók. Új minták a „Minerva”-nál kaphatók.

„Amper”

Cégtulajdonos: Szébehely Géza.
Általános műszaki vállalat.
Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 23.

Vállal mindennemű villamos és vízmunkát, valamint villamos gépjavításokat. Önműködő csengő-reduktor egyedüli árusítója.
Költségvetés díjmentes.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

Járványos betegségek

tífusz, tuberkulózis, differia
vörheny s.t. ellen használjuk a Kolozsvári

Heinrich József-féle

Szt.-László fertőtlenítő pipere
& szappant.

Sulyuan, illatban, minőségben teljesen a régi. — Kapható mindenütt.

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirol”-t

(törv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

ARANYOSGYÉRESI AGYAGIPAR R.T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett, hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normál és németméretű fali- és kúttégeláját valamint elsőrendű különböző méretekben készült alapcsöveit.

Cég és Iroda Torda-Torda. Tel. sz.: 107.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató